



AASTA PUU 2015

KUKERPUU

ehk barbariis, kukerkuusk, paburitski, paaberits, hapumarjapuu

1. Esimesena meenub mulle kui kommisõbrale "Barbarissi" nimeline komm, milles on kasutatud marjadest saadud essentsi.
2. Kukerpuu kui toit. Kukerpuu marjadest tehakse peale kommide siis veel tarretisi (sest marjade mahlas on rohkelt pektiini), moose, kompotte, mahla, likööri ja veini. Noortest lehtedest (enne õitsemist kogutud) tehakse kevadisi salateid ja suppe. Kesk-Aasias ja Iraanis tuntakse kuivatatud kukerpuumarju Zereshk ehk sereshki nime all, need on levinud lisandiks kohalikus köögis. Kaukaasias valmistatakse kukerpuu marjadest koos punase pipra kauntega head kastet šašlõki juurde. Kukerpuu marjadest aurutatud mahla kasutati varem äädika aseainena.
3. Kukerpuu kui ravim. Kukerpuust valmistatud preparaate kasutatakse maksa- ja sapiteede põletiku ning sapikivide puhul. Seda soovitatakse ka düsenteeria ja maksavähi korral ning on kasutusel oopiumi- ja morfiinisõltlaste võõrutusravis. Preparaatidel on ka valuvaigistav ja verejookse peatav ning vereringe tööd parandav toime.
Ettevaatust! Kukerpuuga ravimine EI sobi inimestele, kelle veri hüübib väga kiiresti.
4. Kukerpuu kasutamine kodukosmeetikas. Lehti ja juuri saab edukalt kasutada välispidiselt tõmmiste ja leotiste näol, kuna siis on kukerpuul antiseptiline, põletikuvastane ja toniseeriv toime. Sobib närtsinud naha turgutamiseks, juuste kasvu kiirendamiseks, pigmendilainkude ja tedretähnide pleegitamiseks, nahapõletiku (dermatiidi) raviks. (Raviks kasutatavaid lehti korjatakse suvel peale õitsemist ja juuri sügisel sept.-okt. või varakevadel enne põõsa lehtimist).
5. Veinisõbrad. Kukerpuuveini soovitatakse juua kõhukinnisuse, maksa-, sapi- ja seedekulgla haiguste korral. Kukerpuu marjad ja mahl on kasulikud ka südame- ja vereringehaigetele.
6. **Ettevaatust rasedad!** Kukerpuu viljade, lehtede ning juurte tõmmised ja leotised kutsuvad esile emaka kokkutõmbeid. Järelikult peavad rasedad hoiduma kukerpuuga ravimisest.
7. Kukerpuu kasutamine käsitöös värvainena. Toorettest kukerpuu marjadest saab kollast värvi ning valminud marjadest punast värvi, kui on soov värvida puu- ja lambavillaseid esemeid, siidriiet või nahka. Sidrunkollast värvi annavad koor ja juured ning isegi puit kui on vaja värvida villast riiet või nahka.
8. **Ettevaatust põllumehed!** Harilik kukerpuu on vaheperemeestaim roosteseenele (kevadiste lehtede all olevad oranžikad täpid) mis kahjustab teravilja.
9. **Ettevaatust - mürgine!** Koor ja juured on mürgised! Kukerpuu juured ja koor ei ole küll raviannustes ohtlikud, kuid suuremad annused (üle 4 mg) võivad põhjustada värinaid, kõhulahtisust, oksendamist, ninaverejooksu. Suurte koguste tarvitamisel võivad tekkida hingamishäired ja raske neerupõletik.